

SCENARIUSZ POCHODZI Z PUBLIKACJI
„EDUKACJA GLOBALNA NA PLASTYCE I ZAJĘCIACH
ARTYSTYCZNYCH W GIMNAZJUM” WYDANEJ PRZEZ
CENTRUM EDUKACJI OBYWATELSKIEJ W 2015 ROKU
W RAMACH PROJEKTU „W ŚWIAT Z KLASĄ”

AKTUALIZACJA W RAMACH PROJEKTU
„ŚCIEŻKI DO CELÓW” W 2019 ROKU

MÓJ ŚWIAT JEST JAK LABIRYNT!

Zajęcia zachęcają młodzież do krytycznej refleksji nad współczesnym światem i wyzwaniem, jakie stoją przed ludzkością, a także sposobem, w jaki sztuka może o nich mówić. Zadaniem młodzieży jest stworzenie kompozycji plastycznej – narysowanie labiryntu globalnych współzależności. Każda osoba tworzy autorską pracę, wpisując swój pomysł w kontur sześcioboku załączony do scenariusza. Na zakończenie zajęć wszyscy łączą ze sobą powstałe labirynty, tworząc swoistą mozaikę – mapę złożoności współczesnego świata i globalnych powiązań. Zajęcia dają także przestrzeń do zastanowienia się nad tym, co to znaczy myśleć jak artysta/ artystka.

Zagadnienia:

- ▶ Wszystkie

Czas trwania:

- ▶ 45 minut

Pytanie kluczowe:

- ▶ Jaki jest współczesny świat?

Cele zajęć:

- ▶ Przypomnisz sobie, jakie znasz narzędzia rysujące,
- ▶ Przypomnisz sobie, jakie są funkcje rysunku, adekwatnie i twórczo zastosujesz je we własnej pracy plastycznej.
- ▶ Przypomnisz, jakie są zasady komponowania na płaszczyźnie w układzie pasowym (ornament) i modułowym (mozaika).
- ▶ Dowiesz się, co to są globalne współzależności

i jakimi zagadnieniami zajmuje się edukacja globalna.

- ▶ Zastanowisz się, jaki jest współczesny świat oraz co to znaczy myśleć jak artysta/artystka.

Podstawa programowa dla szkoły podstawowej:

- ▶ Klasa VII: I.1,2,5, II.1,2

Zagadnienia plastyczne:

- ▶ Linia- jako kontur; wyznaczenie kształtu
- ▶ Kompozycja na płaszczyźnie – ornament, mozaika
- ▶ Odbiór sztuki. Przeżycia estetyczne: Co to znaczy myśleć jak artysta/artystka?

Metody:

- ▶ Burza pomysłów

- ▶ Miniwykład
- ▶ Rozmowa ukierunkowana
- ▶ Ćwiczenie praktyczne

Formy pracy:

- ▶ Praca indywidualna
- ▶ Praca w grupie

Technika wykonania pracy plastycznej:

- ▶ Rysunek

Środki dydaktyczne i materiały:

- ▶ Załączniki
- ▶ Narzędzia do rysowania: ołówki, flamastry, kredki
- ▶ Magnesy lub taśma klejąca

Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- ▶ 1 - 17

MIN

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie

8

0

8

1. Wyjaśnij młodzieży, że dzisiejsza lekcja będzie poświęcona wyzwaniom współczesnego świata oraz krytycznemu myśleniu w sztuce. Na początku podziel klasę na czteroosobowe grupy i każdej z nich rozdaj pocięty zestaw przykładowych odpowiedzi na pytanie „Co to znaczy myśleć jak artysta/artystka?” (załącznik nr 1). Poproś, aby grupa zapoznała się z nimi i aby każda osoba wybrała tę odpowiedź, która jest jej najbliższa. Podsumuj ćwiczenie na forum, prosząc chętne osoby o uzasadnienie swojego wyboru.

2. Przeprowadź burzę pomysłów, zadając młodzieży pytanie kluczowe: Jaki jest współczesny świat? Zapisuj odpowiedzi na tablicy. Wyjaśnij, że ta krótka aktywność ma na celu głębszą refleksję nad złożonością i różnorodnością świata oraz globalnymi współzależnościami, czyli wzajemnymi powiązaniem społecznymi, środowiskowymi, gospodarczymi, politycznymi i kulturowymi na świecie. Zwróć uwagę młodzieży na to, że we współczesnym świecie wiele kwestii jest od siebie zależnych, a każdy i każda z nas może mieć wpływ na otaczającą nas rzeczywistość.

3. Wprowadź młodzież do części praktycznej zajęć. Przypomnij, jakie są narzędzia rysujące, czym jest rysunek i jakie są jego funkcje. Wprowadź pojęcie ornamentu, nawiązując do dalszej pracy nad autorskimi labiryntami, które będą tworzyli uczniowie i uczennice.

4. Zaproś młodzież do pracy plastycznej. Każdej osobie rozdaj przygotowany szablon sześcioboku (załącznik nr 2). Wyjaśnij, że zadanie polega na stworzeniu kompozycji w formie labiryntu, która zilustruje złożoność współczesnego świata. Możesz zasugerować, aby każdy zastanowił się, jakie wyzwania stoją obecnie przed ludzkością i w jaki sposób można stawiać im czoło. Każda osoba pracuje nad własną wizją labiryntu – może on być poświęcony jednemu zagadnieniu edukacji globalnej lub kilku na raz, a w razie potrzeby, jeśli pozwoli na to czas, może stworzyć więcej niż jeden rysunek-labirynt.

13

5

18

5

Praca właściwa

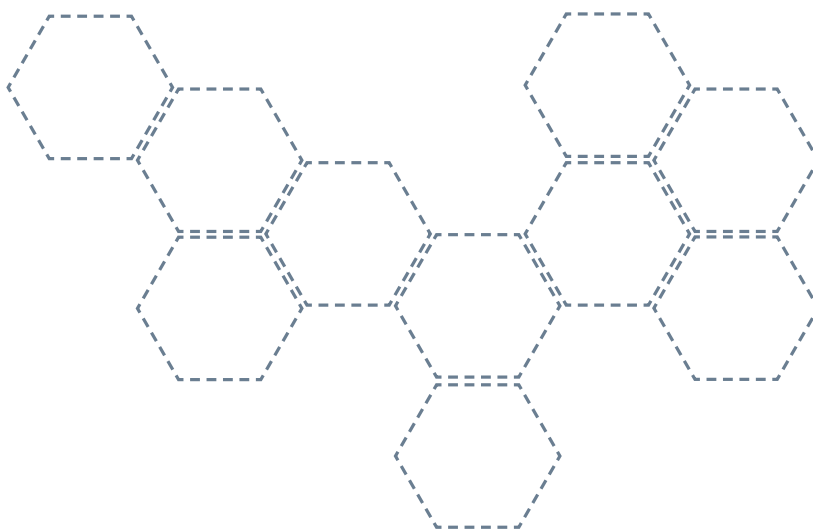
38

20

Możesz odczytać na głos, jakimi zagadnieniami zajmuje się edukacja globalna i w jakich obszarach młodzież może poszukiwać inspiracji do stworzenia swoich prac: migracje, pokój i konflikty na świecie, władza polityczna, demokracja i prawa człowieka, zrównoważony rozwój, konsumpcja i produkcja, żywność i rolnictwo, globalny rynek i handel międzynarodowy, zasoby naturalne, różnorodność i stosunki międzykulturowe, ubóstwo, zdrowie. Wykorzystaj plansze z Celami Zrównoważonego Rozwoju ze strony: <https://globalna.ceo.org.pl/cele-zrownowazonego-rozwoju>

5. Zaproś uczennice i uczniów do stworzenia wspólnej pracy, mozaiki złożonej z poszczególnych labiryntów wpisanych w sześcioboki. Możecie umieścić je na tablicy przy użyciu magnesów lub taśmy klejącej. Zachęć młodzież do takiego połączenia prac, aby zagadnienia łączyły się ze sobą tematycznie, pokazując złożoność i różnorodność współczesnego świata. Wspólnie zastanówcie się, w jaki sposób poprzez sztukę można mówić o wyzwaniach współczesnego świata.

Przykład układu mozaiki stworzonej z poszczególnych labiryntów:

PRACA DOMOWA:

1. Poproś młodzież, aby zastanowiła się, w jaki sposób artyści i artystki mogą wpływać na kształt współczesnego świata? Zachęć do poszukania w Internecie przykładów prac i działań podjętych na jego rzecz przez artystów i artystki różnych dziedzin sztuki.

Inspiracją do stworzenia tego scenariusza lekcji było ćwiczenie „Creating a maze” („Tworzenie labiryntu”) opracowane przez Christopha Schwarza, nauczyciela sztuki z Austrii, uczestniczącego w austriackiej części projektu „W świat z klasą”, realizowanego przez organizację Südwind Agentur.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – **Materiał pomocniczy: Co to znaczy myśleć jak artysta/artystka?**
Załącznik nr 2 – **Materiał pomocniczy: Szablon sześcioboku**

Źródła:

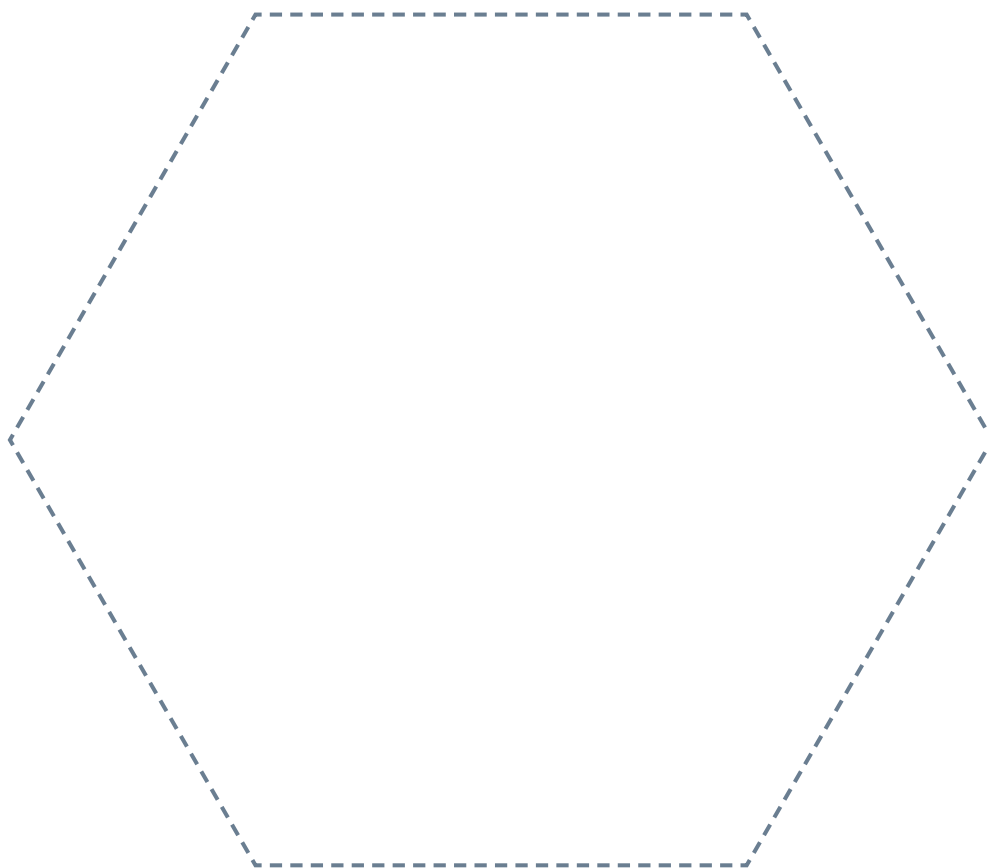
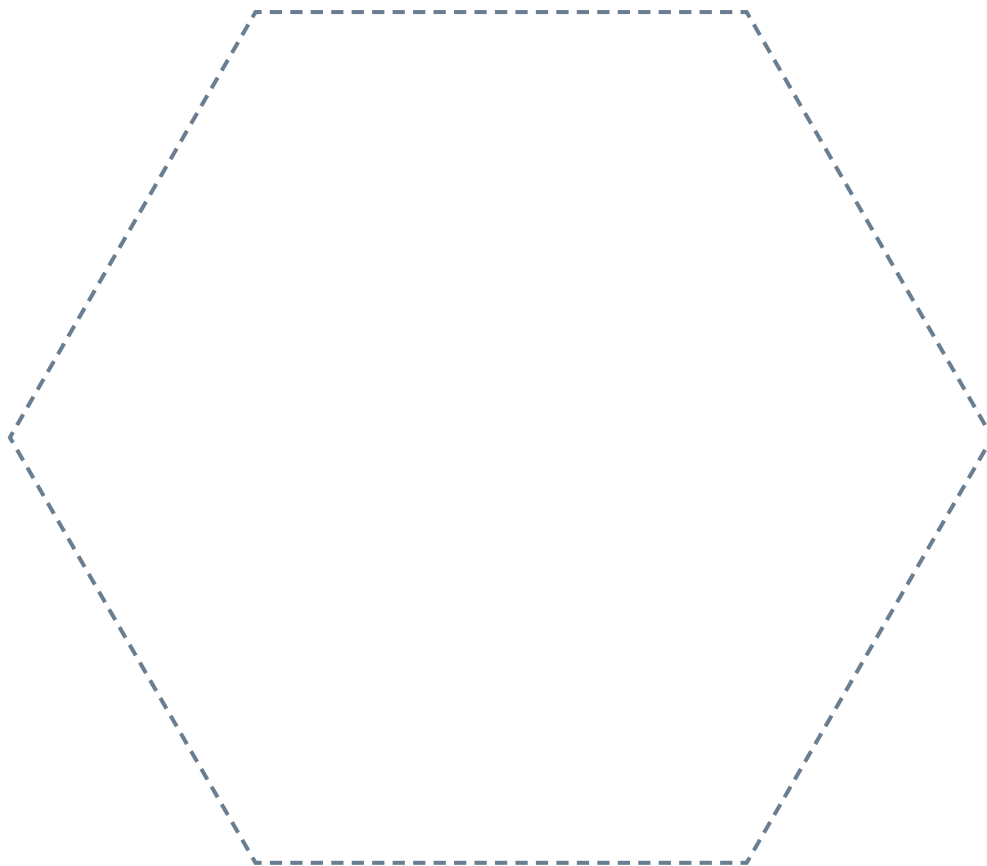
Zestaw plansz do wydrukowania w formacie A4 zawierający podstawowe informacje na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018: <https://globalna.ceo.org.pl/cele-zrownowazonego-rozwoju>

CO TO ZNACZY MYŚLEĆ JAK ARTYSTA/ARTYSTKA?

<p>Myśleć jak artysta/artystka to przyglądać się różnym rzeczom z większą uwagą niż zazwyczaj czynią to ludzie.</p>	<p>Myśleć jak artysta/artystka to uparcie dążyć do celu, gdy inni dawno już się poddali.</p>
<p>Myśleć jak artysta/artystka to znajdować piękno w zwykłych przedmiotach i codziennych sytuacjach.</p>	<p>Myśleć jak artysta/artystka to marzyć i fantazjować na temat różnych spraw.</p>
<p>Myśleć jak artysta/artystka to znajdować powiązania między różnymi rzeczami i pomysłami.</p>	<p>Myśleć jak artysta/artystka to wykorzystywać istniejące pomysły do tworzenia nowych oraz postrzegania ich w nowy sposób.</p>
<p>Myśleć jak artysta/artystka to wykraczać poza utarte schematy myślenia i działania.</p>	<p>Myśleć jak artysta/artystka to robić coś po prostu dlatego, że jest to ciekawe i stanowi osobiste wyzwanie.</p>
<p>Myśleć jak artysta/artystka to patrzeć na rzeczywistość z różnych stron, aby tworzyć nowe perspektywy.</p>	<p>Myśleć jak artysta/artystka to zadawać niewygodne pytania za pośrednictwem sztuki.</p>
<p>Myśleć jak artysta/artystka to podejmować ryzyko i wystawiać się na ewentualne niepowodzenia.</p>	<p>Myśleć jak artysta/artystka to ciężko pracować na krawędzi własnych możliwości.</p>

Źródło: Materiał opracowano na podstawie publikacji *It's the Thought That Counts! Fostering student thinking in the art classroom*, Craig Roland, University of Florida, © Copyright 2001.

SZABLON SZEŚCIOBOKU

Scenariusz pochodzi z publikacji „Edukacja globalna na plastyce i zajęciach artystycznych w gimnazjum” wydanej przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w 2015 roku w ramach projektu „W świat z klasą”.

Publikacja dostępna pod adresem: http://bit.ly/WSK_Plastyka
Aktualizacja w ramach projektu „Ścieżki do Celów” w 2019 roku.

Autorki: Mirosława Ciacharowska, Elżbieta Krawczyk, Jolanta Minor, Beata Wasilewska

Aktualizacja: Jolanta Minor, Justyna Zamojda

Projekt jest współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP oraz ze środków Unii Europejskiej.

polska pomoc

Materiał jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Centrum Edukacji Obywatelskiej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2019. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej.